

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Unitat Docent

Anatomia Patològica

Itinerari Formatiu Tipus

ITINERARI FORMATIU D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Autores:

Dra. Cinthya Báez Leal (tutora de residents de la unitat docent)

Centro: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data d'elaboració: Març 2022

Data d'aprovació per el Comitè de Docència: 29/03/2022

Índex

1. Introducció.....	5
2. Objectiu de l'itinerari formatiu.....	5
3. Serveis i unitats implicats a l'itinerari formatiu.....	5
3.1. Serveis implicat.....	5
3.2. Rotacions externes en altres centres.....	6
3.3. Rotacions internes en el propi serve.....	6
3.4. Cronograma.....	5
4. Objectius i competènci.....	8
4.1. Residents de primer any.....	8
4.2. Residents de segon any.....	10
4.3. Residents de tercer any.....	13
4.4. Residents de quart any.....	16
5. Cursos, sessions i activitat investigado.....	19
6. Activitat investigadora.....	20
7. Guardies.....	21

1. Introducció

D'acord amb l'article 11.2 del Reial decret 183/2008, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada, els comitès de docència han d'aprovar els itineraris formatius que elaboraran els tutors de residents de cada unitat docent.

2. Objectiu de l'itinerari formatiu

El GIFT (Guia o Itinerari formatiu tipus) és l'adaptació del Programa Oficial de l'Especialitat (POE) al centre o Unitat Docent Multiprofessional (UDM) pertinent i ha d'explicar de manera clara i concisa com es traduirà el contingut del POE al nostre centre o UDM. En aquest document es descriuran, per tant, els objectius generals i específics de la formació, el cronograma complet de les rotacions que es realitzaran per adquirir les competències/objectius d'aprenentatge determinats per cada especialitat fent referència a les sessions clíniques i bibliogràfiques, activitats de investigació i guàrdies/atenció continuada que haurà de completar el resident.

Els objectius docents han de ser coherents no sols amb el POE sinó amb la capacitat docent del centre i la durada de les rotacions.

Aquesta informació es complementa amb altres documents com la Guia de cada servei, el Protocol de Supervisió de cada especialitat i la Guia d'acollida del nou resident, comú a tots els residents del HUMT, on s'indiquen el pla de formació comú, la organització de les estructures docents i els mecanismes avaluadors.

Aquests documents estan disponibles per a consulta a la web/intranet (<https://mutuaterrassa.com/blogs/ca/formacio-sanitaria-especialitzada/futurs-residents-2022>).

Cada resident rebrà un Itinerari formatiu personalitzat basat en el GIFT de la seva especialitat.

3. Serveis i unitats implicats en l'itinerari formatiu

Són tots aquells serveis i unitats que, independentment de la seva titularitat, es consideren necessaris per impartir la formació especialitzada, d'acord amb el que estableix el programa oficial.

3.1. Serveis implicats

Els residents d'Anatomia Patològica no tenen rotacions obligatòries a altres unitats docents d'aquest centre segons el programa de l'especialitat. Durant el tercer any de residència fan

una rotació per la Unitat de Biologia Molecular de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron de Barcelona

3.2. Rotacions externes en altres centres

Durant el darrer any de residència està prevista una rotació externa opcional de fins a quatre mesos de durada en un camp d'interès a elecció del resident.

3.3. Rotacions internes en el propi servei

Atesa la distribució de les tasques assistencials entre patòlegs, el resident roten mínim quatre mesos amb cadascun durant tota la seva residència. Cada patòleg del servei actua com a consultor intern d'una o més àrees de patologia quirúrgica. Durant el segon semestre del segon any, el resident inicia la seva formació per Citopatologia.

3.4. Cronograma

Any de residència	Contingut	Mesos	Dispositiu
Primer	Tècniques d' inclusió macroscòpica	3	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Primer	Tècniques d'inclusió macroscòpica i Patologia General (microscòpia)	8	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Dermatopatologia Patologia de Cap i Coll	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Patologia digestiva Neumopatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Patologia Mamària Patologia Hepato-Biliar	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Patologia digestiva Uropatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Segon	Citologia	3	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Citologia	3	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Hematopatologia Neumopatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Dermatopatologia Patologia de Cap i Coll	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Tercer	Biologia Molecular	2	Hospital universitari Vall d' hebró
Tercer	Neuropatologia i Patologia Ginecològica	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Quart	Patologia Mamària Patologia endocrina Patologia hepato-Biliar	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Quart	Patologia Digestiva Uropatologia	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Quart	Neuropatologia Patologia Ginecològica	1	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
Quart	Rotació externa	4	
Quart	Patologia General	2	Unitat Docent d' Anatomia patològica de l' Hospital Universitari Mútua Terrassa
La formació en patologia Autòpsica d' adults i fetal es realitza de forma continuada durant els quatre anys de residència.			

4. Objectius i competències

4.1. Residents de primer any

AUTÒPSIES

Objectius

- Interpretar dades clíniques de la història del pacient.
- Fer la dissecció d'òrgans seguint tècniques estandarditzades.
- Confeccionar un protocol d'autòpsies que reculli les troballes macroscòpiques i microscòpiques.
- Establir conclusions clinicopatològiques finals.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica d'autòpsia reglada.
- Coneixements de medicina general.
- Anatomia normal i patològica del cos humà (lesions macroscòpiques).
- Histologia normal i patrons lesiona'ls diagnòstics.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d'òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.

Competències

- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig d'autòpsies.
- Dominar la tècnica d'evisceració i dissecció en les autòpsies fetals i d'adults.
- Completar els protocols dels casos d'autòpsies fetals i d'adults.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de casos d'autòpsia.
- Fer correlacions clinicopatològiques dels casos d'autòpsia.
- Presentar els casos en sessions d'autòpsies (UCI, mortalitat, etc.).
- Treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

PATOLOGIA QUIRÚRGICA

Objectius

- Aprenentatge de la descripció macroscòpica de peces quirúrgiques i biòpsies.
- Aprenentatge de la tècnica d'inclusió de peces quirúrgiques i biòpsies.
- Aprenentatge del funcionament del programa informàtic d'inclusió de mostres.
- Conèixer el processament de les mostres, les tincions de rutina i les tincions especials.
- Conèixer la tècnica de l'estudi preoperatori.

- Iniciació en el coneixement de la patologia biòpsica.
- Conèixer que hi ha recursos i tècniques complementàries d'ajuda diagnòstica.
- Conèixer que hi ha protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Aprenentatge de la descripció microscòpica.
- Conèixer el format d'un informe diagnòstic.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica reglada d'inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Estadiatge de peces quirúrgiques tumorals.
- Mètode de congelació de mostres preoperatòries, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d'hematoxilina-eosina.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Processament de les mostres, tincions de rutina i tincions especials.
- Alteracions morfològiques d'òrgans i teixits. Patologia general d'òrgans i sistemes.
- Patrons lesiona'ls: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en la utilització del programa informàtic d'inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.
- Coneixement de la tècnica de l'estudi preoperatori de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) i participació amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint-hi progressivament en cada rotació.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l'adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de manera progressiva.

Competències

- Dominar el processament dels diferents espècimens macroscòpics (peces de complexitat baixa o mitjana).
- Diferenciar el teixit normal del patològic.
- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig de mostres quirúrgiques.
- Fer la descripció macroscòpica de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i de mostres de neoplàsies benignes poc complexes.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i de mostres de neoplàsies benignes.
- Conèixer les diferents tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Descriure casos de complexitat baixa o mitjana en sessions internes.
- Saber treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

4.2. Residents de segon any

AUTÒPSIES

Objectius

- Interpretar dades clíniques de la història del pacient.
- Fer la dissecció d'òrgans seguint tècniques estandaritzades.
- Confeccionar un protocol d'autòpsies que reculli les troballes macroscòpiques i microscòpiques.
- Identificar el procés fonamental, les troballes relacionades i la causa de cada mort.
- Reconèixer els processos patològics i integrar-los en el context clínic del pacient.
- Redactar de manera autònoma els informes provisional i definitiu.
- Establir conclusions clinicopatològiques finals.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica d'autòpsia reglada.
- Coneixements de medicina general.
- Anatomia normal i patològica del cos humà (lesions macroscòpiques).
- Histologia normal i patrons lesiona'ls diagnòstics.
- Descripció i diagnòstic de les lesions microscòpiques.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d'òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.
- Participar en sessions i comitès de patologia autòpsica (sessions de l'UCI i comitè de morbimortalitat).

Competències

- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig d'autòpsies.
- Dominar la tècnica d'evisceració i dissecció en les autòpsies fetals i d'adults.
- Completar els protocols dels casos d'autòpsies fetals i d'adults.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de casos d'autòpsia.
- Fer correlacions clinicopatològiques dels casos d'autòpsia.
- Redactar de manera autònoma els informes provisional i definitiu.
- Presentar els casos en sessions d'autòpsies (UCI, mortalitat, etc.).
- Saber treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

PATOLOGIA QUIRÚRGICA

Objectius

- Aconseguir fluïdesa en la descripció macroscòpica de biòpsies grans i peces quirúrgiques.

- Conèixer i practicar la tècnica d'inclusió de biòpsies petites i peces quirúrgiques.
- Aconseguir el coneixement de la patologia biòpsica segons diferents especialitats
- Reconèixer patrons lesiona'ls.
- Participar en estudis preoperatoris de biòpsies.
- Conèixer els recursos i tècniques complementàries d'ajuda diagnòstica.
- Saber emplenar els protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Aconseguir fluïdesa en la descripció microscòpica.
- Conèixer el format d'un informe diagnòstic i practicar-lo.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica reglada d'inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Mètode de congelació de mostres peroperatories, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d'hematoxilina-eosina.
- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Tincions de rutina i tincions especials. Tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Alteracions morfològiques d'òrgans i teixits. Patologia general d'òrgans i sistemes.
- Patrons lesionals: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en la utilització del programa informàtic d'inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.
- Participació activa en l'estudi preoperatori de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint-hi progressivament en cada rotació.
- Adquirir progressivament la capacitat per proposar un diagnòstic diferencial, fer una orientació diagnòstica i reflectir el diagnòstic definitiu en el full de treball.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l'adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de manera progressiva.

Competències

- Dominar el processament dels diferents espècimens macroscòpics (peces de complexitat baixa o mitjana).
- Diferenciar el teixit normal del patològic.
- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig de mostres quirúrgiques.
- Fer la descripció macroscòpica de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i de mostres de neoplàsies benignes de complexitat baixa o mitjana.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i radicals i de mostres de neoplàsies benignes i malignes.

- Conèixer les diferents tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Descriure casos de complexitat baixa o mitjana en sessions internes.
- Treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

CITOLOGIA

Objectius

- Conèixer les diferents tècniques de presa de mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids (LCR, ascític, pleural), d'orina, de greix subcutani i obtingudes amb PAAF (punció aspirativa amb agulla fina), i el seu processament.
- Interpretar les extensions de les mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutani i PAAF.
- Conèixer el diagnòstic citològic de les mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutani i PAAF.
- Conèixer i participar en l'estudi in situ de mostres citològiques obtingudes per eco-endoscòpia (EUS i EBUS).

Coneixements que cal adquirir

- Tècniques de presa de mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutani i obtingudes amb PAAF, i el seu processament.
- Definicions i criteris per a una correcta avaluació de les mostres.
- Criteris diagnòstics i fonaments teòrics en citologia ginecològica, respiratòria, de líquids, d'orina, de greix subcutani i PAAF. Diagnòstics descriptius, definicions i criteris.
- Canvis cel·lulars benignes: infeccions, canvis reactius...
- Lesions neoplàsiques.

Habilitats

- Cribratge de citologia ginecològica, respiratòria, de líquids, d'orina, de greix subcutani i PAAF.
- Identificar els tipus cel·lulars.
- Fer extensions, empremtes i tincions de les mostres.
- Seleccionar cèl·lules diagnòstiques patològiques i processos.
- Fer un diagnòstic a partir de mostres ginecològiques, respiratòries, de líquids, d'orina, de greix subcutani i obtinguts amb PAAF.

Competències

- Conèixer les tècniques i la metodologia de presa de mostres de líquids, d'orina, de greix subcutani i amb PAAF.
- Fer el cribratge de les extensions i marcar les cèl·lules anòmales o amb trets citològics característics que ajuden al diagnòstic.
- Diferenciar entre alteracions cel·lulars benignes i malignes.

- Conèixer el diagnòstic citològic aplicat a la patologia de líquids, d'orina, de greix subcutani i PAAF.
- Plantejar el diagnòstic diferencial dels casos i orientar-ne el diagnòstic

4.3. Residents de tercer any

AUTÒPSIES

Objectius

- Interpretar dades clíniques de la història del pacient.
- Fer la dissecció d'òrgans seguint tècniques estandarditzades.
- Confeccionar un protocol d'autòpsies que reculli les troballes macroscòpiques i microscòpiques.
- Identificar el procés fonamental, les troballes relacionades i la causa de cada mort.
- Reconèixer els processos patològics i integrar-los en el context clínic del pacient.
- Redactar de manera autònoma els informes provisional i definitiu.
- Establir conclusions clinicopatològiques finals.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica d'autòpsia reglada.
- Coneixements de medicina general.
- Anatomia normal i patològica del cos humà (lesions macroscòpiques).
- Histologia normal i patrons lesiona'ls diagnòstics.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d'òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.

Competències

- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig d'autòpsies.
- Dominar la tècnica d'evisceració i dissecció en les autòpsies fetals i d'adults.
- Completar els protocols dels casos d'autòpsies fetals i d'adults.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de casos d'autòpsia.
- Fer correlacions clinicopatològiques dels casos d'autòpsia.
- Redactar de manera autònoma els informes provisional i definitiu.
- Presentar i discutir els casos en sessions d'autòpsies (UCI, mortalitat, etc.).
- Treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

PATOLOGIA QUIRÚRGICA

Objectius

- Adquirir una responsabilitat progressiva en les biòpsies assignades.
- Conèixer i practicar la descripció macroscòpica de biòpsies grans i peces quirúrgiques.
- Adquirir autonomia en la tècnica d'inclusió de biòpsies petites i peces quirúrgiques.
- Participar en estudis preoperatoris de biòpsies. Utilització d'empremtes. Anàlisi de les preparacions histològiques.
- Adquirir en el coneixement de la patologia biòpsica per especialitat. Reconèixer patrons lesiona'ls.
- Conèixer i aplicar l'estadiatge de peces tumorals.
- Plantejar la utilització de recursos i tècniques complementàries d'ajuda diagnòstica quan calgui.
- Emplenar els protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Conèixer i practicar la descripció microscòpica.
- Fer aproximacions diagnòstiques.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica reglada d'inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Mètode de congelació de mostres peroperatories, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d'hematoxilina-eosina.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Tincions de rutina i tincions especials. Tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Alteracions morfològiques d'òrgans i teixits. Patologia general d'òrgans i sistemes.
- Patrons lesiona'ls: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en la utilització del programa informàtic d'inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.
- Participació activa en l'estudi preoperatori de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint-hi progressivament en cada rotació.
- Adquirir progressivament la capacitat per proposar un diagnòstic diferencial, fer una orientació diagnòstica i reflectir el diagnòstic definitiu en el full de treball.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l'adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de manera progressiva.

Competències

- Dominar el processament dels diferents espècimens macroscòpics (peces de complexitat mitjana o alta).
- Diferenciar el teixit normal del patològic.
- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig de mostres quirúrgiques.
- Fer la descripció macroscòpica de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i radicals i de mostres de neoplàsies benignes i malignes de complexitat mitjana o alta.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i radicals i de mostres de neoplàsies benignes i malignes.
- Conèixer les diferents tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Descriure casos de complexitat mitjana o alta en sessions internes.
- Saber treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

CITOLOGIA

Objectius

- Conèixer les diferents tècniques de presa de mostres i el seu processament.
- Interpretar les extensions de les diferents mostres.
- Conèixer el diagnòstic citològic de les diferents mostres.

Coneixements que cal adquirir

- Tècniques de presa de les diferents mostres i el seu processament.
- Definicions i criteris per a una correcta avaluació de les mostres.
- Criteris diagnòstics i fonaments teòrics en citologia general i PAAF. Diagnòstics descriptius, definicions i criteris.
- Canvis cel·lulars benignes: infeccions, canvis reactius...
- Lesions neoplàsiques.

Habilitats

- Cribatge de citologia general i PAAF.
- Identificar els tipus cel·lulars.
- Saber fer extensions i tincions de les mostres.
- Saber seleccionar cèl·lules diagnòstiques patològiques i processos.
- Saber fer un diagnòstic a partir de mostres de citologia general i PAAF.

Competències

- Conèixer les tècniques i la metodologia de presa de mostres de citologia ginecològica, general i PAAF.
- Fer el cribatge de les extensions i marcar les cèl·lules anòmales o amb trets citològics característics que ajuden al diagnòstic.
- Diferenciar entre alteracions cel·lulars benignes i malignes.
- Conèixer el diagnòstic citològic aplicat a la patologia ginecològica, no ginecològica i PAAF.
- Plantejar el diagnòstic diferencial dels casos i orientar-ne el diagnòstic.

ACTIVITATS DE DOCÈNCIA I RECERCA**Nivells de responsabilitat**

(nivell 1: responsabilitat màxima; nivell 2: responsabilitat mitjana; nivell 3: responsabilitat mínima)

- Assistència a sessions: nivell 1
- Participació en sessions i activitat docent: nivell 2
- Col·laboració en la presentació de comunicacions orals i pòsters: nivell 2
- Col·laboració en la recerca científica: nivell 2

4.4. Residents de quart any**AUTÒPSIES****Objectius**

- Interpretar dades clíniques de la història del pacient.
- Fer la dissecció d'òrgans seguint tècniques estandarditzades.
- Confeccionar un protocol d'autòpsies que reculli les troballes macroscòpiques i microscòpiques.
- Identificar el procés fonamental, les troballes relacionades i la causa de cada mort.
- Reconèixer els processos patològics i integrar-los en el context clínic del pacient.
- Redactar de manera autònoma els informes provisional i definitiu.
- Establir conclusions clinicopatològiques finals.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica d'autòpsia reglada.
- Coneixements de medicina general.
- Anatomia normal i patològica del cos humà (lesions macroscòpiques).
- Histologia normal i patrons lesionals diagnòstics.

Habilitats

- Evisceració i dissecció d'òrgans.
- Selecció de mostres i inclusió.
- Fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Emplenar un protocol de diagnòstics macroscòpics.
- Redactar diagnòstics provisionals i definitius.

Competències

- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig d'autòpsies.
- Dominar la tècnica d'evisceració i dissecció en les autòpsies fetals i d'adults.
- Completar els protocols dels casos d'autòpsies fetals i d'adults.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de casos d'autòpsia.
- Fer correlacions clinicopatològiques dels casos d'autòpsia.
- Redactar de manera autònoma els informes provisional i definitiu.
- Presentar i discutir els casos en sessions d'autòpsies (UCI, mortalitat, etc.).
- Saber treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

PATOLOGIA QUIRÚRGICA**Objectius**

- Adquirir una responsabilitat progressiva en les biòpsies assignades.
- Conèixer i practicar la descripció macroscòpica de biòpsies grans i peces quirúrgiques complexes.
- Adquirir autonomia en la tècnica d'inclusió de biòpsies petites i peces quirúrgiques complexes.
- Participar en estudis peroperatoris de biòpsies. Utilització d'empremtes. Anàlisi de les preparacions histològiques.
- Aprofundir en el coneixement de la patologia biòpsica. Reconèixer patrons lesiona'ls.
- Conèixer i aplicar l'estadiatge de peces tumorals.
- Plantejar la utilització de recursos i tècniques complementàries d'ajuda diagnòstica quan calgui.
- Emplenar els protocols per al diagnòstic de peces tumorals.
- Conèixer i practicar la descripció microscòpica.
- Fer aproximacions diagnòstiques.

Coneixements que cal adquirir

- Tècnica reglada d'inclusió.
- Tècnica de descripció macroscòpica.
- Mètode de congelació de mostres peroperatories, tallat de mostres congelades i tinció ràpida d'hematoxilina-eosina.
- Saber fer fotografies macroscòpiques (iconografia).
- Tincions de rutina i tincions especials. Tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Alteracions morfològiques d'òrgans i teixits. Patologia general d'òrgans i sistemes.
- Patrons lesiona'ls: inflamatoris, infecciosos, reactius...
- Neoplàsies benignes i malignes.

Habilitats

- Adquirir fluïdesa en la descripció macroscòpica i en la utilització del programa informàtic d'inclusió de mostres.
- Inclusió de les biòpsies i peces quirúrgiques complexes.
- Estadiatge ganglionar de peces tumorals.
- Participació activa en l'estudi preoperatori de biòpsies (selecció de mostres per congelar, tallat i tinció de les preparacions) amb supervisió de l'adjunt responsable.
- Estudi previ de les preparacions al microscopi, aprofundint-hi progressivament en cada rotació.
- Adquirir progressivament la capacitat per proposar un diagnòstic diferencial, fer una orientació diagnòstica i reflectir el diagnòstic definitiu en el full de treball.
- Estudi microscòpic i diagnòstic conjunt amb l'adjunt, amb participació activa del metge especialista en formació de manera progressiva.

Competències

- Dominar el processament dels diferents espècimens macroscòpics (peces de complexitat mitjana o alta).
- Diferenciar el teixit normal del patològic.
- Dominar el procés tècnic i administratiu en el maneig de mostres quirúrgiques.
- Fer la descripció macroscòpica de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i radicals i de mostres de neoplàsies benignes i malignes de complexitat mitjana o alta.
- Integrar un diagnòstic anatomopatològic de mostres quirúrgiques de cirurgies no radicals i radicals i de mostres de neoplàsies benignes i malignes.
- Conèixer les diferents tècniques complementàries que poden ajudar en el diagnòstic de casos complexos (microscòpia electrònica, immunofluorescència directa, histoquímica, immunohistoquímica, biologia molecular).
- Descriure casos de complexitat mitjana o alta en sessions internes.
- Saber treballar amb els sistemes digitals i audiovisuals.

CITOLOGIA**Objectius**

- Conèixer les diferents tècniques de presa de mostres i el seu processament.
- Saber interpretar les extensions de les diferents mostres.
- Conèixer el diagnòstic citològic de les diferents mostres.

Coneixements que cal adquirir

- Tècniques de presa de les diferents mostres i el seu processament.
- Definicions i criteris per a una correcta avaluació de les mostres.
- Criteris diagnòstics i fonaments teòrics en citologia general i PAAF. Diagnòstics descriptius, definicions i criteris.
- Canvis cel·lulars benignes: infeccions, canvis reactius...
- Lesions neoplàstiques.

Habilitats

- Cribratge de citologia general i PAAF.
- Identificar els tipus cel·lulars.
- Fer extensions i tincions de les mostres.
- Seleccionar cèl·lules diagnòstiques patològiques i processos.
- Fer un diagnòstic a partir de mostres de citologia general i PAAF.

Competències

- Conèixer les tècniques i la metodologia de presa de mostres de citologia ginecològica, general i PAAF.
- Fer el cribratge de les extensions i marcar les cèl·lules anòmales o amb trets citològics característics que ajuden al diagnòstic.
- Diferenciar entre alteracions cel·lulars benignes i malignes.

- Conèixer el diagnòstic citològic aplicat a la patologia ginecològica, no ginecològica i PAAF.
- Plantejar el diagnòstic diferencial dels casos i orientar el diagnòstic.

BIOLOGIA MOLECULAR

Objectius

- Conèixer les diferents tècniques de Biologia molecular que poden ajudar en el diagnòstic, pronòstic i tractament de neoplàsies malignes.

5. Cursos, sessions i activitat investigadora

Tota la formació obligatòria es farà durant la jornada laboral del resident i les hores dedicades es consideraran hores treballades. En cas que existissin despeses de matrícula o altres costos, el centre se'n farà càrrec.

L'itinerari formatiu consta d'un programa troncal de cursos i formacions (disponible a la web a la web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mutua Terrassa) que es fan durant la residència, entre els quals destaquem els següents:

- Habilitats comunicatives.
- Metodologia científica i introducció a la investigació I.
- Estadística bàsica.
- Bioètica.
- Metodologia científica i introducció a la investigació II.
- Gestió assistencial.
- Metodologia científica i introducció a la investigació III.

Al servei d'anatomia patològica es realitzen les sessions següents:

- Sessions de casos problemes internes pràctiques diàries.
- Sessions bibliogràfiques i monogràfiques setmanals.

Sessió conjunta amb altres serveis (assistència obligatòria)

- Patologia intersticial pulmonar (mensual).
- Dermatologia (setmanal).
- Tracte digestiu (bimensual).

Sessions extrahospitalàries (assistència obligatòria)

- Sessió científica de la societat catalana d'anatomia patològica (bimensual).
- Sessió científica mensual de la societat catalana de la citologia (mensuals).

El resident participa activament en aquestes sessions preparant casos o revisant temes d'interès per a la seva formació, tant en les sessions internes com en les que es realitzen de manera conjunta amb altres especialitats, on hi ha la possibilitat de fer correlacions

clinicopatològiques, estar el dia de noves opcions terapèutiques i ser conscient del significat pronòstic dels diferents diagnòstics.

6. Activitat investigadora

L'Hospital Universitari Mútua Terrassa compta amb una fundació per a la investigació i la docència, encarregada de la formació dels MIR en els temes metodològics propis de la investigació.

A més, hi ha un comitè de recerca clínica, format per diversos membres de l'hospital i de la comunitat, segons indica l'ordre ministerial que regula la realització d'assajos clínics.

Durant la residència els residents rebran formació en recerca travessant un curs troncal de R1 a R3, les competències bàsiques que adquiriran són:

1. Introducció a la Investigació biomèdica.
2. Recursos bibliogràfics: Fonts i investigacions.
3. Estudis Qualitatius.
4. Anàlisi crítica de projectes de recerca.
5. Elaboració d'un projecte.
6. Anglès científic: Presentacions científiques orals. Lectura crítica i redacció científica.

Com a objectiu els nostres residents han de presentar, al llarg de la residència, un mínim de 3 comunicacions a congressos com a primer autor i participar com a autor en una publicació indexada.

Cursos i congressos principals de l'especialitat.

- Congrés nacional de la Societat Espanyola d'Anatomia Patològica i SEC (Societat Espanyola de Citologia) (bianual).
- Congrés Català d'Anatomia patològica (bianual)
- Congrés Català de Citopatologia (bianual).
- Curs teòric pràctic de Medul·la òssia.
- Curs intensiu de dermatopatologia

7. Guàrdies

Dins la planificació de la residència, es disposen de dues hores de guàrdies durant les tardes, de dilluns a divendres, distribuïdes entre els residents (entre quatre i sis al mes com a màxim).

El resident estarà supervisat durant tota la guàrdia pel facultatiu especialista. El resident ha de consultar a l'adjunt els dubtes sobre l'execució d'una tècnica, resultat o informació a transmetre al clínic.

El grau de supervisió del resident s'adequarà a l'especificat al document desenvolupat amb aquesta finalitat i disponible al web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mutua Terrassa (Plànol de supervisió del resident d'Anatomia Patològica).

Objectius docents:

- Descriure peces macroscòpiques de dificultat baixa.
- Descriure peces macroscòpiques de dificultat alta.
- Realitzar el tallat i inclusió,
- Realitzar la descripció microscòpica.
- Realitzar una aproximació diagnòstica (diferenciar entre lesions inflamatòries i lesions neoplàsiques).